

РОЛЬ ВЕБ-РЕСУРСУ У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ

Алмашій Іван Іванович
м.Мукачево

У статті розглянуто особливості використання веб-сайтів як одного з найефективніших засобів екологічного виховання, зокрема формування екологічної культури молоді. Однією з ключових проблем сучасної педагогічної науки є систематизація обсягу потрібного інформаційного матеріалу для творчого засвоєння та його використання освітніми інститутами. Розглянуто соціальну платформу «Моя соціальна дія» екологічного спрямування, основна мета якої є висвітлення кращих зразків екологічної поведінки та діяльності.

Ключові слова: веб-сайт, екологічне виховання мультимедійні засоби, інформаційні технології.

Існує багато освітніх веб-ресурсів, які є освітньо-інформаційними за різними напрямками екологічного спрямування, особливістю яких є орієнтування на конкретний напрям екологічної діяльності. В свою чергу така диференціація розвиває кожен напрям окреми, та виходячи з комплексності проблеми формування екологічної культури молоді такий підхід обмежую залучення всього психолого-педагогічного інструментарію.

Створення та запровадження в системі виховання технологій навчання на веб-платформах повинні забезпечити інтенсивне оволодіння молоддю міцними знаннями, уміннями і навичками та сприяти б якісному системному засвоєнню змісту навчання є однією з ключових дидактичних проблем, що стоять сьогодні перед педагогічною наукою [7].

Універсальність комп'ютерних засобів визначається тим, що вони можуть бути застосовані не тільки як практичний посібник, а й як засіб розширення можливостей освітньо-виховного процесу всіх навчальних закладів від дитячого садка до середньої школи і вузу [2; 6; 4]. Виходячи з умов реалізації екологічної освіти одним із шляхів вирішення низки конкретних завдань є розробка веб-сайтів для різних ланок освіти. Тому створення і використання екологічних комп'ютерних ігрових програм можна віднести до основних напрямів популяризації екотуризму, які спрямовані на екологічне виховання особистості – одна із актуальних проблем сьогодення.

Дидактичні проблеми і перспективи використання інформаційних технологій у навчанні досліджувала І.В.Роберт; психологічні основи комп'ютерного навчання визначив Ю.І.Машбіц, систему підготовки вчителя до використання інформаційної технології у навчанні обґрунтував М.І.Жал. Ідея «комп'ютерних навчальних середовищ» належить американському вченому С.Пейперу. Він досліджував можливості комп'ютера як засобу для розвитку розумової діяльності школярів [6]. Використання засобів мультимедіа на думку Н.Самойленка навчально-виховного процесі використовується для узагальнення і систематизації знань. Це допомагає створити конкретне, наочно-образне уявлення про подію, відтворити та поглибити знання, активізувати пошукову діяльність [3].

Метою статті є висвітлення актуальності створення веб-ресурсів екологічного спрямування з метою формування екологічної культури молоді.

Можливості комп'ютерів з обробки інформації роблять в принципі придатними для різноманітного використання їх у галузі освіти. Вагомим чинником зміни стилю життя та

й інтересів людини стала комп'ютеризація. Крім практичного використання в роботі та побуті, спостерігається захоплення інтернет-розробками, що швидко поширюється, особливо серед підлітків і дітей. У зв'язку з цим комп'ютерні ігри потрібно розглядати як своєрідний соціально-психологічний феномен, що сьогодні посідає все помітніше місце в житті людини.

Процеси інформатизації суспільства і пов'язані з ним тенденції в освіті, педагоги зацікавлені проблемою розробки якісних веб-сайтів, що мають забезпечувати необхідні принципи та підходи для того, щоб дати можливість педагогам і батькам з оптимальним результатом використовувати дидактичні можливості комп'ютерних програмних засобів[4].

Мультимедійні платформи здатні вирішити багато проблем виховного процесу, а саме: реалізувати ігрові методи, здійснювати виховний процес за межами виховних закладів, розвивати самостійне активне сприйняття та засвоєння інформації, застосувати передові інформаційні технології.

Створенні веб-платформ екологічного спрямування необхідно враховувати певні вимоги: досягнення мети екологічного виховання, передбачати активну розумову діяльність, проблемному поданню матеріалу, спрямованість на інтенсивне керування процесом, враховувати індивідуальні, розумові, психо-фізіологічні можливості та інтереси, адаптації до індивідуальних особливостей суб'єктів виховання.

У підлітковому віці вона має системно-змістовий характер, що примушує підлітка дивитися на об'єкт пізнання як на цілісність, що забезпечується єдністю багатьох складових. Тому побудова повинна враховувати модель розвиваючого навчання і реалізацію таких етапів:

- формування в учнів позитивного ставлення до екологічного туризму;
- оволодіння новою інформацією, що є пізнавальною діяльністю, спрямованою на опанування нових знань та способів навчальних дій;
- відтворення учнями засвоєного матеріалу;
- формування навичок в нестандартних умовах;
- узагальнення знань;
- спрямування пізнавальної діяльності на творчий рівень.

Прикладного педагогічного дослідження потребують проблеми мультимедійності прикладного програмного забезпечення з позицій підвищення ефективності комп'ютеризованого навчання, тобто досягнення бажаного психолого-педагогічного впливу на особистість учня та найвищих результатів комп'ютеризованого навчально-виховного процесу.

Психолого-педагогічний інструментарій сьогодення дає можливість на високому рівні сформувати екологічну культуру особистості за умови ефективного його застосування. Тому віртуальний простір за останні роки стає тим осередком, де можна з концентрувати інформацію та знання, які в подальшому з великою ймовірністю стануть вагомим чинником при виборі тої чи іншої моделі поведінки. Тому такі ресурси мають бути спрямовані на розвиток усвідомлення членами соціуму екологічних проблем, та мотивацію у сприянні очищення зовнішнього середовища в цілому та мотивувати людей у скоєнні ними позитивного вчинку в

рамках екології.

За допомогою веб-ресурсів можна реалізувати один трьох основних компонентів формування екологічної культури особистості, а саме інформаційно-просвітницький, в якому висвітлювати кращі зразки екологічноприйнятної поведінки та діяльності.

Особлива увага при формуванні інформаційно-просвітницького компоненту екологічної культури особистості повинна бути спрямована на коло питань [1]:

- використання людиною природи, перетворення її у власних інтересах, а також наслідками такої діяльності;
- загальний підхід до феномена екологічної культури як людської діяльності в якому простежуються різноманітні аспекти та обставини екологізації цієї діяльності;
- субстанційні, процесуальні, енергетичні та інші об'єктивні підвалини життя людини, на основі яких розкрито механізм перетворення однієї з груп біологічних істот, при чому за незначний у домінуючий для всієї біосфери вид, котрому стало до снаги поставити для задоволення власних потреб практично всі ресурси;
- розкриття кризових наслідків життєдіяльності людини для екосистеми та їх вплив на функціонування суспільства;
- розглядати принципи та типи природокористування;
- причини, пов'язані з хижацьким ставленням до середовища, колізії, відносин між людиною і природою на теренах України та зокрема Карпатського регіону, які можуть розглядатися як модельні для досягнення небажаних напрямів та форм природокористування взагалі;
- вимоги і засади екологічної культури, які мають стати складовою світогляду і мірилом практичних дій кожної людини у сфері природокористування, певною запорукою порятунку довкілля і забезпечення сталого розвитку та поступу людської цивілізації;
- цілепокладаючу діяльність людини (включаючи і наслідки такої діяльності), спрямованої на організацію та трансформацію природного світу (об'єктів та процесів) відповідно до власних потреб та намірів;
- сукупність адаптивних ознак виду принципово нового гатунку. Про їхнє значення можна мати судження від протилежного: людина, позбавлена звичних засобів впливу на довкілля має сумнівні шанси вижити й утвердитись в екосистемах. І, навпаки, маючи їх, вона, по суті виводить себе за межі конкуренції, оскільки володіє адаптивними набутками, несумірними з виробленням іншими видами в процесі біологічної еволюції.

Яскравим прикладом є соціальна платформа з екологічною спрямованістю «Моя соціальна дія» (MSA) розроблена групою студентів спеціальності «Практична психологія» Мукачівського державного університету на чолі з Миколою Дмитрієвим. Метою цієї платформи є реєстрація користувачів, які небадужі до екологічних проблем місцевості. Спочатку при реєстрації на сайті користувачі вказують інформацію про себе, яку вони вважають за необхідну. Після реєстрації для них відкривається ціла гора різного функціоналу та можливостей. По-перше, однією з найважливіших функцій є можливість додавання нових матеріалів користувачів на сайт. Тобто, вони зможуть обмінюватися своїми поглядами з іншими користувачами. Потім на основі прочитаного та переглянутого матеріалу поділитися враженнями та зробити висновки. По-друге, користувачі можуть викласти свої фото та відео на сайт, що надає додаткові переваги при обговоренні тих чи інших екологічних проблем Закарпаття.

Також одним із пріоритетних завдань «MSA» є: заціка-

вити індивідів та розширити сферу впливу в рамках екологічних знань, становить достатньо складну проблему, яка звичайно вирішується великими колективами авторів, які спираються на міцну економічну підтримку і витрачають на таку роботу кілька місяців або років. Зрозуміло, що для звичайного вчителя, студента чи викладача такий шлях не є реальним.

Проблематика теми екології, та її інтеграції в сферу інтернет простору, призвела до застосування глобальної мережі задля популяризації даної теми. У випадку, коли інтернет простір стає основною базою розвитку проекту, робота зосереджується над розробкою такого інструменту дії (в даному випадку мова йде про конкретну програму), який зможе вплинути на членів соціуму. У вузькому розумінні, вплив потрібно розуміти, як чинник зміни поглядів на екологічну сутність певного індивіда. Якщо говорити про широке розуміння, то йде мова про зміни менталітету великої групи людей. Звичайно, що не можна обмежуватися єдиним інструментом дії у вирішенні такого глобального питання, як зміна ментальності нації, тому буде прикладена широка соціально-діагностична робота спрямована на вивчення «антисоціальних» проявів у поглядах населення. Після визначення основних закономірностей прояву негативних тенденцій у певних соціальних групах, буде розроблений новий інструментарій соціального впливу в рамках корекції екологічних поглядів.

Отже, проект «Моя соціальна дія» (MSA) - це проект, створений з метою впливу на людей для вчинення ними суспільно корисних вчинків (рис. 1). Покращення свого оточення - ось основний постулат проекту. Кредо MSA зводиться до впливу на людину шляхом заохочення. Заохочення відіграє важливу роль у становленні та розвитку особистості. Воно сприяє посиленню виконання дій, спрямованих на досягнення певної мети. Сутність заохочення в проекті MSA зводиться до показу людиною власного суспільно корисного вчинку, за який вона отримує похвалу від інших людей.

Рис. 1. Емблема проекту MSA

Бачення проекту. Вплив суспільства на людину - надзвичайний. Вона настільки влилася у вирій цієї могутньої та широкої імперії, що багато чого просто не помічає. Щоденно її оточують негативні наслідки діяльності. Байдужість - ось проблема суспільства. Еволюцію байдужості можна прослідкувати в історії. Такі почуття як емпатія, сердечність, людяність зараз не в моді. Ще б пак, ми закрилися у щільному футлярі в якому нам комфортно та затишно. Щоденно нас оточують дрібниці, які легше не помічати: сміття біля будинку, розкидані вітром квіти біля пам'ятника, жакливі надписи на стінах, загублена річ на тротуарі, людина похилого віку з важкою сумкою, та інше. Ми звикли до цього. Звикли банально не помітити. А світ має здатність змінюватися на краще, якщо цього потребують його жителі.

Інтернет простір став ефективним технічним засобом поширення знань. Маючи вплив на поведінку людей, систе-

ма мережі-інтернет може стати сильним інструментом для формування позитивних зрушень у вчинках людей.

В даній роботі розглянутий проект соціального впливу на людей «Моя соціальна дія» (MSA). За допомогою «інструменту» заохочення, робиться вплив на формування позитивних якостей у людей, для перебудови суспільства в цілому.

Слід наголосити на новаторстві застосування методу «суспільного заохочення», який має широкий вплив на велику частину населення.

Актуальними залишаються питання розкриття вимоги

до комп'ютерно-орієнтованих засобів навчально-виховного середовища нового покоління та ІКТ-компетентності у професійному розвитку педагогів; впровадження і оптимального використання цифрових технологій у формуванні екологічної культури молоді. Тому, обговорення факторів, що обмежують ефективне використання інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні культури особистості і аналіз причин низької результативності впровадження цифрових технологій у навчально-виховний процес є тією проблематикою у формуванні культури особистості, які в подальшому потребують наукового дослідження.

Література та джерела

1. Алмашій І.І. Регіональні громадські організації як суб'єкт формування екологічної культури молоді / І.І.Алмашій // Актуальні проблеми психології: Зб. Наукових праць Інституту імені Г. С. Костюка НАПН України. – Житомир: «Вид-во ЖДУ ім.І.Франка», 2014. – Том VII. Екологічна психологія. – Випуск 36. – 552 с.
2. Вовковінська Н.В. Інформатизація середньої освіти.// Програмні засоби, технології, досвід, перспективи / Н.В.Вовковінська, Ю.О.Дорошенко // – К.: Педагогічна думка, 2003. – 272 с.
3. Газман О.С. В школу с игрой: Книга для учителя. / О.С.Газман, Н.Е.Харитоновна // – М.: Просвещение, 1991. -96 с.
4. Забродська Л.М. Інформаційно-методичне забезпечення проектно-технологічної діяльності вчителя: Науково-методичний посібник / Л.М.Забродська, О.В.Онопрієнко // – Х.: Вид. група «Основа», 2007.-208с.
5. Сіретій І.П. Особливості застосування нових інформаційних технологій на уроках математики / І.П.Сіретій, В.М.Петейчук // Освіта Закарпаття, 2006. №3. – С. 11-14
6. Храбовченко В.В. Экологический туризм. Учебно-методическое пособие / В.В.Храбовченко. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 208с.
7. Освіта в Україні – освіта.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.ua/school/lessons_summary/proftech/34663/>. – Загол. з екрану. – Мова укр.

В статті розглядаються особливості використання веб-сайтів як одного з ефективних засобів екологічного виховання, в частині формування екологічної культури молоді. Однією з ключових проблем сучасної педагогічної науки є систематизація обсягу потрібного інформаційного матеріалу для творчого усвоєння і його використання освітніми інститутами. Розглянуто соціальну платформу «Моя соціальна дія» екологічного напрямку, основною метою якої є освітлення кращих зразків екологічного поведіння і діяльності.

Ключові слова: веб-сайт, екологічне виховання, мультимедійні засоби, інформаційні технології.

The article is devoted to peculiarities of websites usage as one of the most effective means of ecological education, and the formation of youth ecological culture in particular. One of the key problems of modern pedagogical science is the systematization of the volume of the information for creative acquiring and its further usage by educational institutions. A solution to a number of specific tasks for various problems of education is the development and replication of ecological multimedia computer environments. The problem of the using the internet resources needs pedagogical researching from the viewpoint of education effectiveness improvement with the help of websites, i.e. to reach desirable psychological and pedagogical influence on personality as well as maximum possible results of computerized education. Ecologically-directed social platform «My Social Act» has been viewed. This platform is aimed at enlightening the better samples of ecological behaviour and activity. The purpose of the article is to highlight the urgency of creating a web of ecological resources in order to develop environmental youth culture.

Key words: website, ecological education, multimedia, informational technologies.